

Ambitionsnivå

I Skattenytt fanns för många år sedan små lustifikationer under rubriken taxeringshumor. Det var mer eller mindre svagsinta citat från skattskyldigas inlagor till myndigheterna. Märkliga formuleringar kan dyka upp även i officiella yttranden från taxeringsintendenter men sådana citerades nästan aldrig. Jag har i mitt arbete kommit i kontakt med ett ärende som innehåller en del nog så svagsinta turer. Den skattskyldige har tidigare drivit målet själv men han har nu gett upp och begärt hjälp. Inte minst med tanke på att de skattskyldiga själva måste bekosta sina skatteprocesser bör stora krav kunna ställas på motiveringar och stringens i beslut och yttranden från skattemyndigheterna. Som kommer att framgå av det följande uppfylls inte alltid dessa krav.

Bakgrunden till denna historia är i korthet följande. En bonde har anlagt en bevattningsdamm, vilken han betraktat som sk markinventarium. Avdrag har yrkats enligt de för inventarier gällande reglerna. Taxeringsnämnden konstaterade kort och gott: ”Ni har ansett att den i bevattningsanläggningen ingående dammen utgör markinventarier. Taxeringsnämnden anser att dammen är att betrakta som en markanläggning”.

Den skattskyldige förde besvär till länskattevärdens och anförde bland annat, ”vattenmagasinet (dammen) är inte till någon del ingående utdiknings- eller vattenavledningsföretag utan har endast tillkommit för bevattningsändamål. Min uppfattning att bevattningsdammen är att hänföra till markinventarier grundar jag på följande kriterier.

1. Kommunalskattelagen, § 22 anvisningarna punkt 4 fjärde stycket — däremot inräknas ej i anskaffningskostnaden för markanläggning kostnaden för anordning som är avsedd att användas tillsammans med vissa maskiner eller andra inventarier i driften . . . ifråga om sådana tillgångar gälla föreskrifterna i punkt 5 om avdrag för värdeminskning av maskiner och inventarier —
2. Riksskatteverkets handledning i jordbruksbeskattning sid 19 markinventarier — som markinventarier räknas bland annat bevattningsanläggningar i jord och anläggningar för vattenvård —. Om förestående författningstext resp citat av anvisningar läses på rätt sätt synes det enligt min uppfattning inte råda någon tvekan om att den av oss anlagda bevattningsdammen är att hänföra till markinventarier.”

Dessa besvär ingav den skattskyldige till länskattevärdens i september 1977.

När han fick taxeringsintendentens yttrande i slutet på mars 1979, mer än ett och ett halvt år senare, greps han av lätt yrsel och insåg att han inte längre kunde driva processen själv. Taxeringsintendentens yttrande som framkallade denna reaktion, är värt att bevaras för eftervärlden. Efter ett och ett halvt års funderande anförde intendenten. ”Den skattskyldige anför i sina besvär bland

annat efter att ha citerat gällande författningstext m m. — Om förestående författningstext resp citat av anvisningar läses på rätt sätt synes det enligt min uppfattning inte råda någon tvekan om att den av oss anlagda bevattningsdammen är att hänföra till markinventarier. Jag vidhåller därför mitt yrkande att vattenmagasinet betraktas som markinventarier eftersom det är en anläggning i direkt anslutning till maskiner och inventarier.

Enligt min (intendentens) uppfattning är det inte så lätt att rätt läsa författningstext varför det är naturligt att taxeringsnämnderna inte närmare kan motivera sina ställningstaganden. Enbart den omständigheten att serviceledningar m m anslutits till vattenmagasinet kan inte anses utgöra skäl för att behandla vattenmagasinet som inventarium. För egen del tycker jag det är naturligare att hänföra magasinet till kategorin invallnings- och vattenledningsanordningar och därmed att i enlighet med handledningen räkna det som markanläggning”.

Detta korta yttrande är väl av det slaget att en justitieombudsman måste sätta kaffet i vrångstrupen. Påståendet att ”det är naturligt att taxeringsnämnderna inte närmare kan motivera sina ställningstaganden” strider helt emot taxeringslagen.

En myndighets beslut skall motiveras.

På underhållningskontot kommer naturligtvis taxeringsintendentens citat-teknik. I anvisningar punkt 4 stycket 5 till 22 § kommunalskattelagen anges att till markanläggning hör ”invallnings- och vattenavledningsföretag”. Av någon märklig anledning har detta i riksskatteverkets Handledning i den nya jordbruksbeskattningen sid 19 bland exempel på markanläggningar återgetts med ”invallnings- och vattenledningsanordningar”. Den taxeringsintendent som tar fram pekpinnen bör väl åtminstone bemöda sig att själv slå upp författningstexten och inte falla offer för felaktiga handledningar.

Med vattenavledningsföretag lär förstås utdikningsarbeten som görs för att man skall få en ny åkerjord. Att det är en markanläggning är helt naturligt. Vattenledningsanordning kan man ju alltid fundera över vad det är.

Minsta fel från de skattskyldigas sida kan bestraffas med skattetillägg. Fel från myndigheternas sida får de skattskyldiga ofta också betala eftersom de får stå för processkostnaden. Det måste vara ett anständighetskrav att myndigheterna bemödar sig om att klart och tydligt motivera sina beslut och att inte komma med överlägsna floskler som i detta fall. Man kan alltid ha olika uppfattningar om rättsfrågor och dessa skall självfallet diskuteras. Frågorna skall då diskuteras på ett seriöst sätt. Även om man inte skall dra långtgående slutsatser av ett fall skall man dock hålla i minnet att vi som arbetar som skattekonstuler allt för ofta stöter på ärenden av detta slag.

Staffan Seth